

Висновки. 1. Детально аналізувати характер пухлинної патології та підбирати оптимальні схеми оперативного видалення пухлин.

2. Повна мастектомія кістоподібних новоутворень молочної залози у кішок характеризується меншою кількістю ускладнень і рецидивів у післяопераційний період.

Бібліографічний список:

1. Sobchuk, M. V., & Sliusarenko, D. V. (2021). Поширення і структура новоутворень молочної залози кішок (оглядова стаття). *Ветеринарія, технології тваринництва та природокористування*, (7), 141-145.
2. Mykhalenko, N. I., & Voitsekhovych, D. V. (2017). Органна локалізація пухлин у дрібних тварин різних видів. *Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Veterinary Sciences*, 19(77), 162-165.
3. Koreneva, Zh., Telyatnikov, A., Khimych, O., Naidich, O., Stolyarenko, M. (2021). Морфологічна характеристика деяких пухлин шкіри та її похідних у дрібних домашніх тварин. *Agrarian Bulletin of the Black Sea Littoral.*, 98. 46-53.
4. Nesterenko, I. I., & Borodynya, M. I. (2021, December). Лікування кішок за пухлини молочної залози. In *Conference "Modern methods of diagnostic, treatment and prevention in veterinary medicine"*, Lviv. 111-112.

УДК 636.09:378.091.33

ЗАСТОСУВАННЯ KEYС-ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ВЕТЕРИНАРНА КЛІНІЧНА БІОХІМІЯ» СТУДЕНТАМ ФАКУЛЬТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Вікуліна Г.В., кандидат ветеринарних наук, доцент, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6984-0185>

Вступ. Професійна підготовка лікарів ветеринарної медицини повинна відбуватися за сучасними стандартами освіти, що адаптовані до кращих світових освітніх програм. Такі фахівці мають володіти теоретичними знаннями та практичними навичками з нових технологій і мають бути здатними до вирішення складних завдань у галузі аграрного виробництва і супутніх галузей [1-5]. Згідно даних, наведених у статті Мусійчука С. [6], педагогам ЗВО у підготовці фахівців ветеринарної медицини освітньої кваліфікації «Магістр» слід перенести акцент з транслявання (переказу і засвоєння) знань на вміння ці знання самостійно здобувати і використовувати, тобто студентів магістратури необхідно вчити, так би мовити, породжувати знання. Так, наприклад, для клінічних дисциплін ветеринарної медицини методики дидактики мають використовуватися не для вивчення захворювань, а з метою вирішення завдань щодо забезпечення здоров'я тварин через знання хвороб та використання інноваційних технологій.

Мета - теоретично обґрунтувати, розробити та частково експериментально перевірити методику навчання майбутніх лікарів ветеринарної медицини дисципліни «Ветеринарна клінічна біохімія» засобами кейс-технологій.

Методи дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні.

Результати досліджень. У навчальному процесі за оновленою методикою навчання дисципліни «Ветеринарна клінічна біохімія» пропонується дотримання як загально-дидактичних, так і специфічних принципів навчання. До загально-дидактичних принципів навчання належать: принцип науковості, принцип свідомості і активності, принцип наочності, зв'язку навчання з практичною роботою, співробітництва, тощо. Серед специфічних принципів навчання виокремлено: принцип індивідуального підходу; принцип

інтеграції; принцип контекстного навчання; принцип професіоналізації; принцип варіативності; принцип креативності.

Таблиця 1

Дидактичні принципи методологічного блоку запропонованої методики навчання дисципліні «Ветеринарна клінічна біохімія»

Принцип	Особливості реалізації
– науковості	Для складання кейсів використовується актуальна, науково достовірна та обґрунтована інформація. До кейсів включена науково перевірені знання, які відповідають сучасному рівню розвитку ветеринарної науки.
– свідомості	Запропоновані кейси спрямовані на формування у студентів свідомого розуміння навчального матеріалу, свідомого відношення до навчання, пізнавальної активності. Свідомість розуміння визначається співвідношенням теоретичного та фактичного матеріалу.
– зв'язок навчання з практичною роботою	Розроблені кейси безпосередньо мають зв'язок навчальної інформації та її практичне значення під час діяльності лікаря ветеринарної медицини, а саме теоретичний матеріал підкріплюється прикладами та ситуаціями з реальної професійної роботи.
– активності та самостійності	Застосування кейс-засобів сприятиме активній та самостійній діяльності студентів під час розв'язання ситуаційних задач і прийняття відповідних рішень. За допомогою кейс-засобів передбачається використання логічних операцій та позитивне, відповідальне ставлення студентів до навчання. Кейси спонукають студентів до творчої діяльності, показують значення дисципліни «Ветеринарна клінічна біохімія» для вирішення професійних ситуацій, задіюють у процесі навчання мисленнєві операції (аналіз, синтез, індукцію, дедукцію, узагальнення).
– єдності освітніх, розвивальних та виховних функцій навчання	Кейси, включені до навчальних занять з дисципліни «Ветеринарна клінічна біохімія» сприяють пізнанню основних понять та методів біохімічних досліджень, особливостей застосування їх, розвитку комунікативних навичок при роботі з колегами, власниками тварин тощо.
– колективної взаємодії	За допомогою кейсів, включених до навчання дисципліні «Ветеринарна клінічна біохімія», відбувається колективна робота з їх вирішення, пояснення, обміну думками.

<p>– наочності</p>	<p>При складанні кейсів для впровадження до навчального процесу використовуються ілюстрації, демонстрації, лабораторно-практичні роботи, схеми, навчальні плакати, таблиці. Це сприяє розумовому розвитку студентів, допомагає виявити зв'язок між науковими знаннями та професійним життям, між теорією та практикою, полегшує процес засвоєння і сприяє розвитку інтересу до знань, стимулює розвиток мотиваційної сфери студентів. Дотримання його сприяє свідомому, активному сприйманню, осмисленню і засвоєнню матеріалу, виховує спостережливість, формує новий соціальний досвід, удосконалює потенційні психофізичні можливості студентів.</p>
<p>– індивідуального підходу</p>	<p>Використання кейсів під час навчання дисципліні «Ветеринарна клінічна біохімія» сприяє розвитку самосвідомості, самостійності й відповідальності. У такій системі навчання враховуються та розвиваються індивідуальні особливості кожного учасника. Особливого значення і розвиток одержують наступні якості: самостійність, ініціативність, дослідницький або пошуковий стиль діяльності, творчість, упевненість, культура праці тощо.</p>
<p>– інтеграції</p>	<p>При складанні кейсів враховуються міжпредметні зв'язки, які сприяють швидшому засвоєнню, поглибленню, систематизації та закріпленню знань, створюються інтегровані програми, що дозволяють органічно комбінувати різні дисципліни та сприяють всебічному розвитку студентів. При розв'язанні кейсів відбувається інтеграція з ветеринарною клінічною біохімією таких дисциплін, як «Біохімія тварин», «Клінічна діагностика», «Внутрішні хвороби тварин», «Професійна етика», тощо.</p>
<p>– контекстного навчання</p>	<p>При застосуванні кейсів основним є не передавання інформації, а розвиток здібностей студентів компетентно виконувати професійні функції, пов'язані з клініко-біохімічними дослідженнями, вирішення професійних проблем та завдань, тобто опанування цілісної професійної діяльності. За допомогою кейсів відбувається перехід діяльності від навчання до формування навичок виконання професійних обов'язків.</p>
<p>– професіоналізації</p>	<p>Застосування кейс-засобів відповідає результатам підготовки майбутніх лікарів ветеринарної медицини вимогам, що висуваються у межах дисципліни «Ветеринарна клінічна біохімія», забезпечення їх конкурентоспроможності.</p>
<p>– варіативності</p>	<p>Використання кейс-засобів навчання під час викладання дисципліни «Ветеринарна клінічна біохімія» сприяє розумінню та застосуванню різних підходів до розв'язання ситуаційних завдань, а також надає можливість викладачу вибирати прийнятні для навчального процесу методи, форми та засоби навчання студентів.</p>

– креативності	Впровадження кейсів до навчального процесу сприяє розвитку творчого потенціалу студентів, формує здатність самостійно або колективно знаходити вирішення професійних завдань, пов'язаних з клініко-біохімічною діагностикою патологій тварин.
----------------	---

Висновки. Ветеринарна освіта може бути корисною та ефективною лише тоді, коли головна увага буде приділятися тим методам, які заохочують навчання. Особливо корисним є практичний досвід, обмін ним і наслідування та навчання з використанням власного досвіду, експериментування, застосування так званих «кейсових методів» (створення та аналіз виробничих ситуацій, під час яких необхідно йти на ризик, роблячи «позитивні помилки»), творче вирішення проблем, використання зворотного зв'язку, інсценізації та рольових ігор, вплив позитивних зразків і навчання на негативному досвіді через взаємодію із зовнішнім реальним станом суспільно-господарського виробництва. Впровадження методики навчання майбутніх лікарів ветеринарної медицини дисципліни «Ветеринарна клінічна біохімія» засобами кейс-технологій дозволяє досягти суттєвих змін у рівнях сформованості знань, умінь та навичок у студентів.

Бібліографічний список:

1. Collins, H., & Foote, D. (2005). Managing stress in veterinary students. *Journal of Veterinary Medical Education*, 32 (2), 170-172.
2. Knight, A. (2007). The effectiveness of humane teaching methods in veterinary education. *ALTEX-Alternatives to animal experimentation*, 24 (2), 91-109.
3. Карташов, М.І., Кібкало, Д.В., Боровков, С.Б. & et al. (2009) Проблеми професійних етичних відносин між фахівцями ветеринарної медицини. *Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини*, 20 (2,1), 232-235.
4. Козак, М.В. (2008). Навчально-професійна практика як невід'ємна складова у підготовці магістра та лікаря ветеринарної медицини. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького*, 10 (3-2 (38)), 345-347.
5. Мельничук, Д., Мазуркевич, А., Достоевський, П. (1998). Проблеми і перспективи ветеринарної освіти в Україні. *Ветеринарна медицина України*, 8-10.
6. Мусійчук, С. (2013). Концептуальна модель формування самоефективності майбутніх лікарів ветеринарної медицини у процесі професійної підготовки. *Теорія та методика управління освітою*, 10.

УДК 636.09:616.43:636

ІНФОРМАТИВНІСТЬ ВИЗНАЧЕННЯ ЛАКТАТЕМІЇ У ДРІБНИХ ДОМАШНІХ ТВАРИН

Вікуліна Г.В., кандидат ветеринарних наук, доцент, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6984-0185>

Погорєлий Д.Г., лікар ветеринарної медицини, ветеринарна клініка «Дружочок», м. Харків

Вступ. У вітчизняних літературних джерелах достатньо рідко зустрічаються наукові роботи щодо визначення рівня лактату у крові дрібних домашніх тварин як у нормі, так і за патології. Є поодинокі дані щодо визначення його рівня за гепаторенального синдрому [1], за політраум та симптомів шоку [2]. При аналізі іноземних літературних джерел встановлено, що визначення ступеня гіперлактатемії набуло більшого розповсюдження, зокрема за септичного перитоніту [3], невідкладних станів [4,5], серцево-легеневої реанімації [6] та